

5846 Sayılı Fikir Ve Sanat Eserleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı'na İlişkin TŪSİAD Görüşü

TS/FH/17-11

Taslak Metin	Görüş ve Değerlendirme	TŪSİAD Teklifi
<p>MADDE 6- Aynı Kanunun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>“MADDE 23- Bir eserin fiziki nitelikteki aslını veya çoğaltılmış nüshalarını; kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak suretiyle yayma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Kiralama ve ödünç verme hakkı, mimarlık eserleri ile uygulamalı sanat eserlerini kapsamaz. Bilgisayar programları ve veri tabanları hak sahibinin izniyle yurt içinde veya yurt dışında mülkiyeti devredilerek satış veya dağıtıma sunulmasından sonra bu nüshaların yeniden satışı veya dağıtılması yayma hakkını ihlal etmez. Diğer eser türlerinin fiziki nitelikteki aslı veya nüshalarının hak sahibinin izniyle yurt içinde mülkiyeti devredilerek satış veya dağıtıma sunulmasından sonra bu nüshaların yurt içinde yeniden satışı veya dağıtılması yayma hakkını ihlal etmez. Bu fıkranın uygulanması bakımından kiralama ve ödünç verme hakları saklıdır.</p> <p>Bir eserin veya çoğaltılmış nüshalarının kiralama veya ödünç verilmesi, eser sahibinin çoğaltma hakkına zarar verecek şekilde, eserin yaygın kopyalanmasına yol açamaz.”</p>	<p>Cümle düşüklüğü düzeltilmesi yapıldı.</p>	<p>MADDE 6- Aynı Kanunun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>“MADDE 23- Bir eserin fiziki nitelikteki aslını veya çoğaltılmış nüshalarını; kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak suretiyle yayma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Kiralama ve ödünç verme hakkı, mimarlık eserleri ile uygulamalı sanat eserlerini kapsamaz. Bilgisayar programlarının ve veri tabanlarının <u>asılarının veya çoğaltılmış nüshalarının</u> hak sahibinin izniyle yurt içinde veya yurt dışında mülkiyeti devredilerek satış veya dağıtıma sunulmasından sonra bu <u>asılların veya</u> nüshaların yeniden satışı veya dağıtılması yayma hakkını ihlal etmez. Diğer eser türlerinin fiziki nitelikteki aslı veya nüshalarının hak sahibinin izniyle yurt içinde mülkiyeti devredilerek satış veya dağıtıma sunulmasından sonra bu <u>asılların veya</u> nüshaların yurt içinde yeniden satışı veya dağıtılması yayma hakkını ihlal etmez. Bu fıkranın uygulanması bakımından kiralama ve ödünç verme hakları saklıdır.</p> <p>Bir eserin veya çoğaltılmış nüshalarının kiralama veya ödünç verilmesi, eser sahibinin çoğaltma hakkına zarar verecek şekilde, eserin yaygın kopyalanmasına yol açamaz.”</p>

<p>MADDE 8- Aynı Kanununun 25 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>“Umuma iletim hakkı MADDE 25- Bir eserin herhangi bir suretle umuma iletilmesi hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Umuma iletim hakkı özellikle; a) Eserin veya temsilinin radyo, televizyon, uydu ve kablo gibi telli veya telsiz vasıtalarla yayınlanmasını, b) Yayınlanan eserin yeniden iletilmesini, c) Eserin bir tespit, yayın veya yeniden iletim yahut dijital ağlar vasıtasıyla umumi mahallerde iletilmesini, d) Bir eserin, telli veya telsiz araçlarla kişilerin bireysel olarak seçtikleri yer ve zamanda erişimine sunulmasını kapsar. Sinema eseri sahibi ve film yapımcısı arasında akdedilen yapım sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe eser sahibi; yayın, yeniden iletim ve erişime sunma haklarını yapımcıya devretmiş sayılır. Bu halde yahut anılan hakların yapımcı veya bir başkasına sözleşmeyle devri ya da kullanım salahiyetinin verilmesi durumunda dahi eser sahibi, sinema eserinin hukuka uygun bir şekilde ilk gösteriminden itibaren üç yıl geçtikten sonra bu eseri yayınlayan, yeniden ileten ve erişime sunanlardan uygun bedel talep hakkına sahiptir.</p>	<p>Sinema eseri sahiplerinin, hakları yapımcıya devrettikten sonra dahi, 3 yıl sonra eserlerin yayınlanması, yeniden iletilmesi ve erişime sunulması halinde uygun bedel talep etme hakkına sahip olması olumlu bir düzenleme olmakla birlikte, bu hakkın takibin sadece Meslek Birlikleri tarafından yapılacak olması adil olmayacaktır.</p> <p>Gerekçede, bu düzenlemenin sistemin işleyişini sağlamak amacına hizmet etmek amacıyla yapılmış olduğu belirtilmiştir.</p> <p>Ancak hak sahibinin kendisinin de bu hakkı takip etme yetkisi bulunmalıdır.</p>	<p>...</p> <p>Sinema eseri sahibi ve film yapımcısı arasında akdedilen yapım sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe eser sahibi; yayın, yeniden iletim ve erişime sunma haklarını yapımcıya devretmiş sayılır. Bu halde yahut anılan hakların yapımcı veya bir başkasına sözleşmeyle devri ya da kullanım salahiyetinin verilmesi durumunda dahi eser sahibi, sinema eserinin hukuka uygun bir şekilde ilk gösteriminden itibaren üç yıl geçtikten sonra bu eseri yayınlayan, yeniden ileten ve erişime sunanlardan uygun bedel talep hakkına sahiptir. Bu hak devir ve feragat konu edilemez. <u>Hak sahibinin yetkilendirmesiyle, bu hak Meslek birlikleri aracılığıyla da takip edilebilir.</u></p> <p>Herhangi bir umuma iletim eylemi, bu maddede tanınan hakların tükenmesi sonucunu doğurmaz.”</p>
---	---	---

<p>Bu hak devir ve feragate konu edilemez ve sadece meslek birlikleri aracılığıyla takip edilebilir. Herhangi bir umuma iletim eylemi, bu maddede tanınan hakların tükenmesi sonucunu doğurmaz.”</p>		
<p>MADDE 13- ... “Yasal kullanıcının, veri tabanının içeriğine erişimi veya içeriğin normal kullanımı amacıyla gerçekleştireceği eylemler sözleşme ile önlenemez. Bu hüküm, yasal kullanıcının veri tabanının bir kısmını kullanma yetkisine sahip olduğu hallerde, yalnızca ilgili kısım yönünden uygulanır.” ...</p>	<p>Veri tabanları bakımından yapılan düzenleme çok net olmadığı için burada Ek madde 8’de yapılan bir düzenleme benzeri bir düzenleme yapılması önerilmektedir.</p>	<p>“Yasal kullanıcının, veri tabanının içeriğine erişimi veya içeriğin normal kullanımı amacıyla gerçekleştireceği <u>aşağıdaki eylemler sözleşme ile önlenemez:</u> a) <u>Elektronik olmayan bir veri tabanı içeriğinin şahsi kullanım amacıyla başka bir ortama aktarılması.</u> b) <u>Kaynağının mutlak şekilde açıklanması şartıyla veri tabanı içeriğinin eğitim, öğretim veya bilimsel araştırma faaliyetleri kapsamında kâr amacı gütmeksizin örnekleme maksadıyla başka bir ortama aktarılması.</u> c) <u>Kamu güvenliğinin veya bir idari işlemin ya da yargısal faaliyetin gerektirdiği hallerde veri tabanı içeriğinin başka bir ortama aktarılması ya da yeniden kullanılması</u> Bu hüküm, yasal kullanıcının veri tabanının bir kısmını kullanma yetkisine sahip olduğu hallerde, yalnızca ilgili kısım yönünden uygulanır.”</p>
<p>MADDE 17- Aynı Kanununun 42/B maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu</p>	<p>Toplu hak yönetimi zorunluluğu adil bir düzenleme değil. Meslek Birliklerine üye olma zorunluluğunun bulunmadığını da dikkate alarak</p>	<p>“6.Toplu hak yönetimi zorunluluğu ve genişletilmiş toplu hak yönetimi</p>

<p>maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.</p> <p>“6.Toplu hak yönetimi zorunluluğu ve genişletilmiş toplu hak yönetimi</p> <p>MADDE 42/E- Bu Kanundan kaynaklanan uygun bedel talep hakları ile güzel sanat eserlerinin yeniden satışından pay alma hakkı bireysel olarak takip edilemez. Bu haklar, yetki veren hak sahipleri adına, tek meslek birliğinin faaliyet gösterdiği sektörlerde bu meslek birliğince, birden fazla meslek birliğinin faaliyet gösterdiği sektörlerde ise Bakanlıkça yetkilendirilen ortak lisanslama birliği tarafından yönetilir.</p>	<p>da dikkate aldığımızda, hak sahiplerinin bireysel olarak da bu haklarını takip etme hakları bulunmalıdır. Kaldı ki, Taslak bu haliyle, sinema eseri sahipleri ve güzel sanat eseri sahipleri ile Müzik eseri sahibi ve icracı sanatçıları ile fonogram yapımcıları arasında da bir ayırım yapmış bulunmaktadır. Zira ilk fıkra uyarınca, sinema eseri sahipleri ve güzel sanat eseri sahipleri bu haklarını asla bireysel olarak takip edemez ilen; Müzik eseri sahibi ve icracı sanatçıları ile fonogram yapımcıları, Meslek Birliklerine bildirim yapmak suretiyle bunları kendileri takip edebilecektir. Bu anlamda da gerekçesiz bir ayırım yapılmış olmaktadır. Öte yandan Meslek Birlikleri her alanda aynı etkinlikte çalışmamaktadır. Hakların toplu yönetim zorunluluğu kuralı için öncelikle tüm alanlardaki Meslek Birliklerinin aynı etkinlikte çalışmasının da sağlanması gerekmektedir.</p>	<p>MADDE 42/E- Bu Kanundan kaynaklanan uygun bedel talep hakları ile güzel sanat eserlerinin yeniden satışından pay alma hakkı bireysel olarak takip <u>edilebileceği gibi, hak sahibinin yetki vermesi halinde</u> yetki veren hak sahipleri adına, tek meslek birliğinin faaliyet gösterdiği sektörlerde bu meslek birliğince, birden fazla meslek birliğinin faaliyet gösterdiği sektörlerde ise Bakanlıkça yetkilendirilen ortak lisanslama birliği tarafından yönetilir.</p>
<p>MADDE 23- Aynı Kanununun 71 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinin ilk cümlesi ile son fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “fonogramı” kelimesinden sonra gelmek üzere “yayını” ifadesi eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “bilgi içerik sağlayıcılar” ifadesi “içerik sağlayıcılar” olarak değiştirilmiştir.</p>	<p>FSEK 'in 71. 72. ve 83. maddelerinde, fikri mülkiyet haklarının belirtilen tipte ihlal edilmesi halinde bir kısım cezaların uygulanmasına ilişkin hürriyeti sınırlayıcı ceza hükümleri bulunmaktadır. Taslak'ta ise, aynı ceza hükümlerinin muhafaza edildiği görülmektedir. FSEK 'te mevcut ceza hükümlerinin kaldırılmasının, yabancı sermayenin Türkiye'de faaliyet göstermesini teşvik açısından önemli ve yerinde bir adım olacağı kanaatindeyiz. Nitekim yakın bir geçmişte yürürlüğe giren Sınai Mülkiyet</p>	<p>Taslak'a eklenecek bir hüküm ile FSEK'te mevcut 71. 72. ve 83. madde numaralı ceza hükümlerinin tamamen yürürlükten kaldırılması önerilmektedir.</p>

	<p>Kanunu ile de, daha önceki dönemde KHK'larda yer alan ceza hükümlerinin çok büyük oranda kaldırıldığı göze çarpmaktadır. Taslak'ta yapılacak bu yöndeki bir değişiklik, SMK ile de uyumluluğu sağlayacaktır.</p>	
<p>MADDE 27- Aynı Kanunun 77 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; bu maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiş ve müteakip madde başlık numaraları teselsül ettirilmiştir.</p> <p>“II-İhtiyati tedbirler</p> <p>MADDE 77- Mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkânsız hâle geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hâllerinde, tecavüzün yaklaşık olarak ispat edilmesi koşuluyla, uyuşmazlık konusu hakkında hükmün etkinliğini sağlayacak nitelikte ihtiyati tedbir kararı verilebilir. (...)</p>	<p>Taslak'taki bu düzenleme ile FSEK kapsamındaki davalarda, “uyuşmazlık konusu hakkında hükmün etkinliğini sağlayacak nitelikte ihtiyati tedbir kararı verilebilmesi” olanağı getirilmektedir. Bu kapsamda verilecek bir ihtiyati tedbir kararı ise, esasen ihtiyati tedbir kurumunun mantığı ve hukuki niteliği ile çelişir nitelikte olacaktır. Dolayısıyla, davalı taraf açısından aleyhe ciddi sonuçlar doğurabilecek nitelikte olan bu hükmün Taslak'tan çıkartılması gerekmektedir.</p>	<p>Taslakta yer alan 27 no'lu maddenin Taslaktan tamamen kaldırılması önerilmektedir.</p>
<p>MADDE 28</p> <p>“II- İcracı sanatçıların hakları</p> <p>MADDE 80/A - İcracı sanatçılar, mali haklarından bağımsız olarak ve bu hakların devredilmesinden sonra dahi canlı veya tespit edilmiş icraları ile ilgili olarak, icranın kullanım şekli aksini gerektirmedikçe, icracı sanatçı olarak</p>	<p>Sinema eserlerindeki icracı sanatçıların, haklarını yapımcıya devrettikten sonra dahi, 3 yıl sonra eserlerin yayınlanması, yeniden iletilmesi ve erişime sunulması halinde uygun bedel talep etme hakkına sahip olması olumlu bir düzenleme olmakla birlikte, bu hakkın takibin sadece Meslek Birlikleri tarafından yapılacak olması adil bir düzenleme değildir.</p>	<p>İcracı sanatçı ile film yapımcısı arasında yapım sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe icracı sanatçı; yayın, yeniden iletim ve erişime sunma haklarını film yapımcısına devretmiş sayılır. Bu halde yahut anılan hakların yapımcı veya bir başkasına devri ya da kullanım salahiyetinin verilmesi durumunda dahi icracı sanatçı, filmin hukuka uygun bir şekilde ilk gösteriminden</p>

<p>tanıtılmayı talep etme ve icralarının kendi itibarına halel getirecek şekilde tahrifini, bozulmasını veya herhangi bir şekilde değiştirilmesini men etme hakkına sahiptir.</p> <p>İcracı sanatçı; icrasının tespiti, bu tespitin çoğaltılması, tespitin veya çoğaltılmış nüshalarının yayılması ile icrasının ve tespitin umuma iletilmesi haklarına münhasıran sahiptir.</p> <p>İcracı sanatçı ile film yapımcısı arasında yapım sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe icracı sanatçı; yayın, yeniden iletim ve erişime sunma haklarını film yapımcısına devretmiş sayılır. Bu halde yahut anılan hakların yapımcı veya bir başkasına devri ya da kullanım salahiyetinin verilmesi durumunda dahi icracı sanatçı, filmin hukuka uygun bir şekilde ilk gösteriminden itibaren üç yıl geçtikten sonra filmleri yayınlayan, yeniden ileten ve erişime sunanlardan uygun bedel talep hakkına sahiptir. Bu hak, devir ve feragate konu edilemez ve sadece meslek birlikleri aracılığıyla takip edilebilir.</p> <p>İcranın orkestra, koro ya da bir tiyatro grubu tarafından gerçekleştirilmesi halinde orkestra veya koroda yalnız şefin, tiyatro grubunda ise yalnız yönetmenin izni yeterlidir.”</p>	<p>Gerekçede, bu düzenlemenin sistemin işleyişini sağlamak amacına hizmet etmek amacıyla yapılmış olduğu belirtilmiştir.</p> <p>Ancak hak sahibinin kendisinin de bu hakkı takip etme yetkisi bulunmalıdır.</p>	<p>İtibaren üç yıl geçtikten sonra filmleri yayınlayan, yeniden ileten ve erişime sunanlardan uygun bedel talep hakkına sahiptir. Bu hak, devir ve feragate konu edilemez. <u>Hak sahibinin yetkilendirmesiyle, bu hak sadece meslek birlikleri aracılığıyla da takip edilebilir.</u></p> <p>İcranın orkestra, koro ya da bir tiyatro grubu tarafından gerçekleştirilmesi halinde orkestra veya koroda yalnız şefin, tiyatro grubunda ise yalnız yönetmenin izni yeterlidir.”</p>
<p>Yeni madde önerisi</p>	<p>FSEK korumasının temeli, esere sağlanan korumanın eserin alenileşmesi ile başlayacağı prensibine dayanmaktadır. Nitekim FSEK madde 26’da da bu prensip açıkça belirtilmiştir. Hal böyle iken, mevcut Kanun’un 27/2 fıkrasında, eser</p>	<p>MADDE 27 - Sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde koruma süresi, eserin alenileşmesinden itibaren ~~ölüm tarihinden sonra~~ 70 yıldır.</p>

	<p>sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde, koruma, alenileşmeden bağımsız olarak eser sahibinin ölüm tarihinden itibaren başlamaktadır. Böyle olunca da, eser sahibinin ölümünden sonra örneğin 60. yılda alenileşebilen eserler bakımından koruma süresi oldukça sınırlı kalmaktadır. Bu çerçevede, FSEK değişikliği yapılırken, Kanun'un temel prensibi ile de bağdaşmayan bu düzenlemenin de değiştirilmesi talep edilmektedir.</p>	
--	--	--